

This text is not in its final form yet and might undergo some revision. It has been checked thoroughly, but we do appreciate feedback. This text can be used at church, at home, at schools or in non-commercial publications. The translation was done especially for people who speak the Transylvanian Central

dialect of Romani.

Please let us know if you are interested in having a printed book (roma_info@wycliffe.org). This work is released under the **Creative Commons, attribution, non-commercial no-derivatives 3.0 license**. You may copy and redistribute this work unmodified, in any medium or format, with appropriate attribution, under the same licence.

You may copy the text in its entirety or portions of it, providing the portions selected are not taken out of context.

You may not use this work for commercial purposes.

If you modify the text, you may not distribute it in any form or context.

Această lucrare nu este încă în forma ei finală, și este posibil ca să fie revizuită sau corectată în viitor. A fost verificată cu atenție, dar am fi recunoscători dacă ne-ați aduce la cunoștință orice greșeală. Textul poate fi folosit în biserică, acasă, în școli sau în publicații necomerciale. Această traducere a fost pregătită pentru vorbitorii de limba romani (carpatică din România).

Vă rugăm să ne contactați la roma_info@wycliffe.org dacă v-ar fi de folos o carte tipărită. Această lucrare vă este pusă la dispoziție sub **Licența Creative Commons Atribuire-Necomercial-FărăModificări 3.0**. Puteți să copiați și redistribuiți această lucrare doar nemodificat, în orice mediu sau format, cu atribuție potrivită, sub aceeași licență. Puteți copia textul în întregime sau în parte, dacă porțiunile selectate nu schimbă sensul originalului.

Nu puteți folosi această operă în scopuri comerciale.

Dacă reajustați, transformați sau construiți pe baza lucrării, nu veți putea distribui lucrarea modificată, în nici un mod sau context.

Jékh Mózes

O Drágon Dél kérgyász ándrá o Ábrám jég báro néposz

(11:27-25:11)

Lé Ábrámoszkro családosz

11 ²⁷⁻²⁹ Kádo hin o történetosz pá lé Tárészkro családosz. Lé Tárész hász lész trin csávé: O Ábrám, o Náhor the o Hárán. Lé Háránosz hász lész trin csávé: o Lot, i Milká the i Jiská. O Hárán mujász ánglá pésztkro dád o Táré, ká kodo thém pésztkré családosz, án lé káldéengro forosz Ur. O Náhor lijá lá Milká rromnyáké, lé Háránoszkrá csá. O Ábrám lijá pésztké rromnyá lá Száraivá. ³⁰ The i Szárai ná dzsángjász té kérél ciné csávén, the ná hász lá ciné csávé. ³¹ O Táré hhunyász pésztkré csász lé Áb-

rámosz, lészkrá rromnyá lá Száraivá, the lé Lotosz, pésztkré unokávosz, lé Háránoszkré csász[†], the gijász léncá ándrá lé káldéengro forosz Ur té dzsán án thém[‡] Kánaán, de kána othé riszlé án forosz Hárán, othé béslé. ³² Kána hász lész duj sál the páncs bors, o Táré mujász án Hárán.

O DRÁGON DÉL dumázinél lé Ábrámohá

12 O DRÁGON DÉL ode phéngyász lé Ábrámoszké:

— Dzsá ári ándrá tro thém,[¶] ándrá tro családosz, ándrá tré dádésztkro khér, the dzsá án kodo thém szávo szikávoho lész tuké. ² The kéroho ándrá tu-té jég báro néposz, the áldinoho tut, kéroho báro tro náv, the ávehe jég áldibo. ³ Áldinoho kolén kon áldinéná tut, the kolén kon átkozinéná tut, átkozi-

* **11.27-29** Szár hin irimén án hebraíká, té kide sej ávél télé riszárdo: „O Táré kérgyász lé Ábrámosz, lé Náhorosz the lé Háránosz. The o Hárán kérgyász lé Lotosz. O Hárán mujász ánglá pésztkro dád o Táré, ká kodo thém pésztkré családosz, án lé káldéengro forosz Ur. O Ábrám the o Náhor lilé péngé rromnyán. Lé Ábrámoszkri rromnyi bicsijász Szárai, the lé Náhoroszkri rromnyi bicsijász Milká. Voj hász i cséj lé Háránoszkri, kon hász lá Milkákro the lá Jiskákro dád.”

[†] **11.31** Szár hin irimén án hebraíká, té kide sej ávél télé riszárdo: „O Táré hhunyász pésztkré csász lé Ábrámosz, the lé Lotosz (pésztkré unokávosz, lé Háránoszkré csász) the pésztkrá borá lá Szárai (lészkré csávészkrá, lé Ábrámoszkrá rromnyá).”

[‡] **11.31** Thém = országosz [¶] **12.1** O thém = országosz

noho lén. Pordál tuté ávená áldimén o szászté népi pé phu.

O Ábrám kérgyász szár phénygá lészké o DRÁGON DÉL

⁴O Ábrám gijá pészke szár phénygá lészké o DRÁGON DÉL, the té o Lot gijá lehe. Kána ári gijász pészke ándrá Hárán, lé Ábramosz hász lész éftávárdés the páncs bors. ⁵Lijász lá Száraivá, pészkrá rromnyá, the pészkré phrálészkré csász, lé Lotosz, the léngro szásztó bárvejibo szo rosárdé péngé, the kolé mánusén szávén cindé lén án Hárán. The gilé péngé án thém Kánaán, the othé riszlé án thém Kánaán.

⁶O Ábrám pordál gijász po thém dzsi ko forosz Sikem, ká lé Morészkró báro cserefávosz. The akor án thém o kánaáni mánusá bésléhé. ⁷O DRÁGON DÉL szikagyász pész lé Ábramoszké the ode phénygász:

— Kádo thém doho lész koléngé szávé ávená tutár.

O Ábrám kérgyász jég áltárisz* lé DRÁGONÉ DÉLészke, szávo szikagyász pész lészké. ⁸The othár máj okordé gijász kárig o pleji páso forosz Bétel, the kodé jékhétané ácsagyász pészkré sátrá másko forosz Bétel pé csácsi the o forosz Ái pé zervon. Othé kérgyász jég áltárisz lé DRÁGONÉ DÉLészke, the ákhárgyász lé DRÁGONÉ DÉLész pé lészkro náv. ⁹The kodothár o Ábrám máj okordé gijász, kárig i pusztá, Negevosz.

O Ábrám gijász án thém Egyiptomosz

¹⁰Bokh hász án thém, the o Ábrám gijász án thém Egyiptomosz káj té bésén kodé jég reme, vás ode ké bári hász i bokh án thém. ¹¹The kána pásél hász ko Egyiptomosz, ode phénygász pészkrá rromnyáké, lá Száraiváké:

— Dikh ákáj! Mé dzsánáv ké tu zorész sukár hán.

¹²Kána dikhéná tut o egyiptomi, ode phénéná ké murri rromnyi hán, the mán mudáréná mán, the tut mikéná tut té dzsivész. ¹³Mángáv tut, phén ode ké morri phény hán! Vás tuké té phirávén pén sukár máncá, the mé té ácsáv án életosz.

¹⁴The kána ándré riszjá o Ábrám án Egyiptomosz, akor o egyiptomi dikhlé ké i dzsui zorész sukár hinyi. ¹⁵Kána dikhlé lá lé fáráunoszkré báré mánusá,[†] lásárdé lá lészké. The ligindé lá án lé fáráunoszkró khér. ¹⁶The lé Ábramoszké misto gijász vás láké. Hhunyász bákrén, busznyán,[‡] gurunyán, számáronén, szogálovonén, szogáloviszén the pupostevén.

¹⁷De o DRÁGON DÉL márgyá lé fáráunosz the lészkro khér báré nászvájimáhá vás i Szárai, lé Ábramoszkri rromnyi. ¹⁸The o fáráunosz ákhárgyász lé Ábramosz the ode phénygász:

— Szo kérgyán máncá? Szosztár ná phénygán mángé ké tri rromnyi hinyi? ¹⁹Szosztár phénygán ké tri phény hinyi? The mé lijom lá rromnyáké. Ákáná, kádé hin tri rromnyi, lé lá the dzsá tuké kádáthár!

²⁰The o fáráunosz phénygász pészkré mánuséngé té násávén lén ári, té lészkrá rromnyá, the szemindenosz szo hász lész.

O Lot othé mikjá lé Ábramosz, ké zorész but hász léngro bárvejibo

13 O Ábrám opré gijász kátho Egyiptomosz ko Negevosz, vo, lészkri rromnyi the szemindenosz szo hász lész, the lehe o Lot. ²O Ábrám zorész bárvalo hászlo, hász lész állati, ezüsti the szomná-káj. ³Kátho Negevosz gijász ko forosz Bétel. Án pészkró drom máj ácsijász thánészté, the érkezingyász ko Bétel, ko thán káj hász ánglál ode lészkri sátrá, másko Bétel the o Ái. ⁴Pé kodo thán káj hász o áltárisz szávo kérgyá lész ánglál ode, othé ákhárgyász lé DRÁGONÉ DÉLészkró náv.

⁵O Lot phirélász lé Ábrámohá án jékháté. The té lész hász lész bákré, busznyá, gurunyá the sátrész. ⁶Kici but állati hász lén, ké ná dzsángle té bésén án jég, ké ná dukhunya i csár. ⁷The vásodé lé Ábramoszkré bácsi[¶] the lé Lotoszkré bácsi diné pén máská péndé. The akor án thém o kánaáni the o perizi mánusá bésléhé.

⁸O Ábrám ode phénygász lé Lotoszke:

— Mángáv tut té ná ávél déjibo máská áméndé, incse máská áméré bácsi, ké ámén jég családosz hám. ⁹Nányi ángláméndé o szásztó thém? Máj misto dáke mikász ámén. Dáke tu dzsehe pé zervon, mé dzsoho pé csácsi, dáke tu dzsehe pé csácsi, mé dzsoho pé zervon.

¹⁰O Lot körbe dikhjász, the dikhjász lé Jordánoszkri szásztyi mál, ké hászji cingyárgyi the zorész sukár. Dzsui ko forosz Coár kiszi hászji szár lé DRÁGONÉ DÉLészkré bár the szár o thém lé Egyiptomoszkró. Káde ánglál ode hász káj o DRÁGON DÉL phábárgyá

***12.7** Ko áltárisz imádkozindé. Ándrá bárrá hászlo the pé lészte phábárdé jékhé állatosz vás o Dél.

[†]**12.15** O fáráunosz hász o krájisz án Egyiptomosz. [‡]**12.16** Busznyí = kecske = capră [¶]**13.7** Bácsosz = csobánosz

lá Szodomá the lá Gomorá.* ¹¹ The akor o Lot lijá pészké lé Jordánosztri szászyi mál the gijász pészké kárig ustyéél o khám. Kide miklé pén jég o koláv-résztár. ¹² The o Ábrám ándro thém Kánaán bészász, the o Lot máská lá Málákré fori pásél ká Szodomá án pésztri sátrá. ¹³ The o mánusá ándrá Szodomá dzsungálé the zorész bünöse hászlé ánglo DRÁGON DÉL.

¹⁴ Pálá szoszté gijász pészké o Lot, o DRÁGON DÉL ode phényász lé Ábramoszké:

— Dikh körbe, dikh káthár kodo thán káj hán: dikh pé csácsi the pé zervon, dikh ánglé the pálé! ¹⁵ Ké i szászyi phu szávi dikhész, tuké doho lá the koléngé szávé ávéna ándrá tuté, té ávéél léngri szekkon reme. ¹⁶ The kéroho ké szávé ávéna ándrá tuté, but dzsiné ávéna, szár lá phuvákro ucsár. Ké dáke vá-rékon dzsánélá té iginél lá phuvákro ucsár, akor té lén dzsánélá té iginél lén. ¹⁷ Ustyé, phir opré kádo szászo thém† án lungyimászté the án buhhlészté, ké tuké doho lesz!

¹⁸ O Ábrám bontingyász pésztri sátrá the gijá té bésél pásá lé Mamrészkre cserefávi, szávé hin án forosz Hebron. The othé kérgyász jékh áltárisz lé DRÁGONÉ DÉLészke.

O Ábrám vázdél lé Lotosz

14 ¹⁻² Án Kánaán hász pándzs fori: Szodomá, Gomorá, Admá, Ceboim the Bélá. Káléngre kráji hász: lé Szodomákri krájisz hász o Berá, lé Gomorákri krájisz hász o Birsá, lá Admákro krájisz hász o Sináb, the lé Ceboimoszkro krájisz hász o Seméber. The kálé pándzs krájéngro krájisz hász o máj bá-ro krájisz, o Kedorláomer. The kálész hász lesz trin baráti, trin kráji: o Amráfél, o Arjok the o Tidál. O Kedorláomer, kádo hász o krájisz án Élám, o Amráfél án Sineár, o Arjok án Elászár the o Tidál án Gojim. Kálá ná án Kánaán hászlé. The ávilé kálá stár kráji té támadinén lé pándzsé krájonén ándrá Kánaán. ³ The o pándzs kráji ándrá Kánaán án jékháté hhenyejilé

pé mál lé Sziddimoszkro (kádo hin o Londo tengerosz[‡]). ⁴ Vás ode támadindé lén kolá stár kráji, káj o Kedorláomer désuduj bors krájisz hász pá kálá pándzs fori án Kánaán, the án désutrito bors kálá kráji ná máj kámlé té máj ávéél léngro krájisz.

⁵ The án désustárto bors o Kedorláomer the koko-lávérá trin kráji giléhé léndé káj té foglalinén lén. Télé márdé lé refáén án Asterot-Karnaim, lé zuzián án Hám, lé émién án Sáve-Kirjátaim ⁶ the lé hori-én pé léngre pleji ko Széir dzsi ko Él-Parán, szávo hin páso csucso thán. ⁷ The pálé riszeilé the ávilé án Én-Mispát, szávo hin o Kádes, the foglalindé lé ámá-lékiéngri szászyi mál, the té lé emorién szávé bésélé án Hhacäcon-Támár.

⁸ The akor o pándzs kráji án jékháté hhenyejilé án lé Sziddimoszkri mál té márén pén léncá[‡], ⁹ o pándzs kráji ánglá o stár kráji.[§] The o Kedorláomer márgyász kolé pándzsé krájonén. ¹⁰ The án mál Szid-dim hász but hhuvá phérdé ricinyá*. The lá Szodo-mákro the lá Gomorákro kráji náslé the ándré pélé án kolá, the kokolávérá náslé péngé kárig o pleji. ¹¹ O Kedorláomer the o kráji szávé lehe hász, ándré gilé án Szodomá the án Gomorá the ligindé minde-nosz, o hhábo the szekkon bárvejibo. ¹² Ligindé té lé Lotosz, lé Ábramoszkro phrálészkré csávész, the lészkro bárvejibo, ké té vo án Szodomá bészász. The gilé péngé.

¹³ Ávijá jég kon szkápungyász the phényász pá máribo lé Ábramoszké lé héberoszké, szávo pásá lé emoriszkre Mamrészkre cserefávi bésélász. Ánglál ode o Mamré the lészkré phrálá, o Eskol the o Áné, the o Ábrám, coláhhárdé ké vázdéná jékh ávrész. ¹⁴ Káná hájargyász o Ábrám ké lészkro phrál hhuno hászlo, hhányargyász pészkré zorálé mánusén, szávé ká lészkro khér kérgyilé, trin sál the désohhto, the gilé dzsi ko Dán pálo stár kráji. ¹⁵ Pe retyi osztin-gyá pészkré mánusén, márgyász pészkré rusáldé the násagyász lén dzsi ko Hoba, szávo pordál o Damaszkusz hino. ¹⁶ The pálé ángyász szekkon bárvejibo,

***13.10** Szár hin irimén án hebráiká, té kide sej ávéél télé riszárdo: „O Lot körbe dikhjász, the dikhjász lé Jordánosztri szászyi mál, ké hászji cingyárgyi dzsi ko forosz Coár (áglál ode káj o DRÁGON DÉL té phábárel lá Szodomá the lá Gomorá). Hászji szár lé DRÁGONÉ DÉLésztri bár, szár o thém lé Egyiptomoszkro.” [†]**13.17** Thém = országosz

[‡]**14.3** Tengerosz = báro pányin

[§]**14.8** Szár hin irimén án hebráiká, té kide sej ávéél télé riszárdo: „Lá Szodomákro, lá Gomorákro, lá Admákro, lé Ceboimoszkro the lá Belákro kráji (é Bélá hin o forosz Coár) ári ávilé ko máribo léncá án lé Sziddimoszkri mál.”

[§]**14.9** Szár hin irimén án hebráiká, té kide sej ávéél télé riszárdo: „lé Kedorláomerohá, o krájisz lé Élámoszkro, the lé Tidálohá, o krájisz lé Gojimoszko, the lé Amráfélohá, o krájisz lé Sineároszkro, the lé Arjokohá, o krájisz lé Ellászároszkro, stár kráji ánglá páncs kráji”. ***14.10** Ricinyi = szurkosz [†]**14.11** Szár hin irimén án hebráiká, kide sej ávéél télé riszárdo: „O Kedorláomer the o kráji szávé lehe hász, ligindé lá Szodomákro the lá Gomorákro szekkon bárvejibo the léngro hhábo, the gilé péngé.”

the pészkré phrálész lé Lotosz, lészkro szászto bár-
vájibo, the té lé dzsuján the té lé szászté mánusén.

O Melkicedek áldinél lé Ábrámosz, the o Ábrám dél lesz o désto riszosz

¹⁷ Kána o Ábrám pálé ávijá kátho máribo lé Kedorlá-
omerohá the kolé triné krájencá szávé lehe háslé,
ári gijá ánglá lésté lá Szodomákro krájisz án mál Sá-
vé, szávi hin lé Krájéskri Mál.

¹⁸ O Melkicedek, lé Sálémoszko krájisz, ángyász
mángro the mol. Vo hász lé Máj Béré Délészko re-
sej. ¹⁹ Áldingyász lé Ábrámosz the ode phéngyász:

– Té ávél áldimén o Ábrám kátho Máj Báro Dél,
szávo kérgyász o mennyosz the i phu! ²⁰ Lásárdo té
ávél o Máj Báro Dél, szávo dinyász tré rusáldé má-
nusén án tro vászt!

The o Ábrám ándrá mindenoszté dinyász lesz, án-
drá szekkon dés riszi jékh riszosz.

²¹ Lé Szodomákro krájisz ode phéngyász lé
Ábrámoszké:

– Dé mángé lé mánusén, the o bárvejibo té ácsél
tuké!

²² O Ábrám ode phéngyász lé Szodomákré
krájéské:

– Vázdáv morro vászt ánglo DRÁGON DÉL, o Máj
Báro Dél, szávo kérgyász o mennyosz the i phu, ²³ ké
ná láv khájcs ándrá mindenosz szávo tiro hin, in-
cse jékh cérná, incse jékh hhárágyi, té ná phénész
ké: »Mé kérgyom bárvalo lé Ábrámosz!« ²⁴ Numá szo
hhálé o tárné csávé the kolé mánuséngro riszosz,
szávé gilé máncá, o Ánér, o Eskol the o Mamré, mik
té lén péngro riszosz!

O Ábrám pátyál án DRÁGON DÉL

15 Pálá kálá butyá o DRÁGON DÉL szikágyász
pész lé Ábrámoszké the ode phéngyász
lészké:

– Ná dárá, Ábrám! Mé hom kodo kon vigyázináv
pé tuté, the mé hom tro zorész báro pocinyibo.

² O Ábrám ode phéngyász:

– BÁRÉ DÉLÁ, szo dész mán? Ké mé méroho the
nányi mán ciné csávé. The o Eliézer káthi Dámáská
ávélá kodo mánus kázké ácsélá morro bárvejibo.

³ The inké ode phéngyász:

– Ná dinyán mán ciné csávén, kide ké dikh, ék
szogálovosz ándrá morro khér, lészké ácsélá morro
bárvejibo.

⁴ Akor o DRÁGON DÉL ode phéngyász lészké:

– Ná pé lésté ácsélá tro bárvejibo, hanem pé ko-
lésté kon tutár ávélá, koléské ácsélá tro bárvejibo.

⁵ The o DRÁGON DÉL ári ligingyász lesz the ode
phéngyász lészké:

– Dikhtá opré po mennyosz the igin o csillagész,
dáke dzsánész té iginész lén!

The inké ode phéngyász lészké:

– Kici but dzsiné ávéná tutár.

⁶ The vo pátyányá án DRÁGON DÉL, vás kede
o DRÁGON DÉL kide dikhá lesz szár jékhé lácsé
mánusész.

O DRÁGON DÉL kérgyász jég phángyibo

⁷ The o Drágon Dél ode phéngyász lészké:

– Mé hom o DRÁGON DÉL, szávo ángyász tut ándrá
lé káldéngro forosz Ur té dáv tuké kádo thém, té
ávél tiro.

⁸ Vo ode phéngyász:

– Morro BÁRO DÉL, szár dzsánáv ké morro ávélá?

⁹ O DRÁGON DÉL ode phéngyász lészké:

– Án mángé jékhá gurunyá triné borsénggrá, jékhá
busznya* triné borsénggrá, jékhé bákrész triné bor-
sénggrész, jékhá gálambá the jékhé terné csiriklész!

¹⁰ The vo ángyász lészké kálé állatonén the phá-
rágyá lén án dujéndé. The csugyá lén jékh ávrehe
szembe, de lé csiriklén ná phárágyá lén. ¹¹ The bá-
ré csiriklé télé ávilé po mász, the o Ábrám náságyá
lén kodothár. ¹² Kána télé gijász o khám, án pháro
szoimászté szutyász o Ábrám. The dikh, pátyárgyá
lész jég bárí dárájimáskri káji retyi. ¹³ The o DRÁ-
GON DÉL ode phéngyász lé Ábrámoszké:

– Té dzsánész csácsész, ké kolá szávé tutár ávéná,
béséná án jég thém szávo nányi léngro, the kéré-
ná butyi kolé néposzké. The reme stár sāl bors von
kéréna léncá but dzungájibé. ¹⁴ The kolé néposz,
szávészke kéréna butyi, mé itélinoho lén. The pá-
lá kode, kolá szávé tutár ávéná, ávéná othár báré
bárvejimáhá. ¹⁵ The tu dzsehe ká tré dáda lácsimá-
há, the ávehe párrundo pé tré lácsé phuribé. ¹⁶ The
pá but but borsá pálé ávéná koléngre unokávengre
unokávi szávé dzsáná án kodo thém, ké lé emorién-
gro dzungájibo inké nányilo ándré phérdo.

¹⁷ The o khám télé gijász, the hász jég báro sititosz.
The dikh, jékhár hász jég thuválo bo the jég phá-
bárdo kást the pordál gilé másko mászá. ¹⁸ Án kodo
gyész coláhhárgyász o DÉL lé Ábrámoszké the ode
phéngyász:

* 15.9 Busznyi = kecske = capřa

– Koléngé szávé tutár ávéna, koléngé dáv kádo thém káthár lé Egyiptomoszkro Pányin dzsi ko báro pányin o Eufrátesz, ¹⁹ lé kénéngro, lé kenizzéngro, lé kádmonéngro, ²⁰ lé hhétiténgro, lé perizéngro, lé refaéngro, ²¹ lé emoriéngro, lé kánaánéngro, lé girgászéngro the lé jebuszéngro thém.

I Hágár the o Ismáél

16 I Szárai, lé Ábramoszkri rromnyi, ná kérgyász lészké ciné csávén. Lá hász lá jég szogáloviszá kátho Egyiptomosz, szávi kide bicsijász Hágár. ² The i Szárai ode phéngyász lé Ábramoszké:

– Dikh, o DRÁGON DÉL ná mikjá mán té kéráv ciné csávén. Mángáv tut té dzsász ká morri szogáloviszá, the kide majd sej ké ávéla mán cino csávo látár.

O Ábrám ode kérgyász szo phéngyász i Szárai. ³ I Szárai, lé Ábramoszkri rromnyi, lijász lá Hágára, szávi kátho Egyiptomosz hász, pészkrá szogáloviszá, the dinyász lá rromnyáké lé Ábramoszké, pészkré rromészké. Akor o Ábrám gyé dés bors bészász án thém Kánaán.

⁴ Kide ké o Ábrám szutyász lá Hágaráhá, the voj bárész ácsijász. Kána i Hágár dikhjá ké bárész hinyi, télé dikhjá lá Száraivá, pészkrá gázdászonyá. ⁵ The i Szárai ode phéngyász lé Ábramoszké:

– Vás morro bájosz tu hán o dosálo! Mé tuké dinyom morrá szogáloviszá, the voj, gyészár dikhjá ké bárész ácsijá, télé dikhjász mán. O DRÁGON DÉL té kérél csácsibo máská mándé the máská tuté!

⁶ The o Ábrám ode phéngyász láké:

– Dikh, tri szogáloviszá án tro vászt hinyi. Kér lá szo kámész!

The i Szárai dzsungálész phirágyász pész láhá, káj i Hágár násjász pészké látár. ⁷ The lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro Ángyálosz árakhjá lá pásá jég hhányik án pusztá, pásá hhányik pásá kodo drom szávo dzsál ko Sur. ⁸ O Ángyálosz ode phéngyász:

– Hágár, lá Száraivákri szogáloviszá, káthár ávész the káj dzsász?

The voj ode phéngyász:

– Násáv mángé káthá Szárai, káthá murri gázdászonyá.

⁹ Lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro Ángyálosz ode phéngyász láké:

– Dzsá pálé ká tri gázdászonyá the kér tut télé ánglá láté!

¹⁰ The inké ode phéngyá:

– Kide bárároho tré csávész kro nyámosz, ké nás-tyig té iginéná lén.

¹¹ Lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro Ángyálosz inké ode phéngyász láké:

– Dikh! Bárész hán the neszvejuvehe jékhé csász, szávész ké csuvehé lészkro náv Ismáel,* ké o DRÁGON DÉL hájargyá tut án tri dukh. ¹² Vo kide phirávélá pész szár jég vadon grászt. Szembe ácsélá szekkoné mánusehe, the té o mánusá szembe ácséná lehe. The dur bésélá káthá pészkré phrálá.

¹³ The i Hágár kide csugyász lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro náv, szávo dumázingyász láhá: „Tu hán o Dél, szávo dikhél mán.” Ké voj ode phéngyász: „Csácsész hin ké kádé dikhjom kolész, szávo dikhél mán?” ¹⁴ Vás kede kode hhányik kide bicsol Láhháj-Roj.† Voj hin máská o Kádes the o Bared.

¹⁵ The i Hágár nészvéjász lé Ábramoszké jékhé csász, the vo kide csugyász lészkro náv Ismáel. ¹⁶ Kána i Hágár nészvéjász lészké lé Ismáelosz, lé Ábramosz hász lésh ohhtovárdés the so bors.

O phángyibo máská o Dél the o Ábrám

17 Kána hász lésh lé Ábramosz ényávárdés the ényá bors, o DRÁGON DÉL szikágyász pész lészké the ode phéngyász lészké:

– Mé hom o Máj Zorálo Dél, dzsiv tri viácá ánglá mándé bi dosárok! ² The kéroho jég phángyibo máská mándé the máská tuté, the kéroho kode ké zorész but dzsiné ávéna tutár.

³ O Ábrám csugyász pész lé csékátehe pé phu.

The o Dél ode phéngyász lészké:

⁴ – Dikh morro phángyibo szávo kéráv lésh tuvá: Ávehe buté néponéngro dád. ⁵ The bicsuvehé Ábrahám,‡ ná Ábrám,¶ ké kérgyom tut té ávész buté néponéngro dád. ⁶ Zorész but mánusá ávéna ándrá tuté, kéroho ándrá tuté but népi the ávéna kráji ándrá tuté. ⁷ Kéroho morro phángyibo máská mándé the máská tuté the koléncá szávé ávéna tutár, lé csávencá szávé kérgyoná pálá ode. Kádo ávéla jég phángyibo pé szekkon reme, té áváv tro Dél, the tré csávéngro szávo ávéna tutár. ⁸ Tuké the koléngé szávé ávéna tutár doho o thém káj bészász ákáná szár idegenyon, o szásztó thém Kánaán, té ávél tumáro mindig, the mé ávocho léngro Dél.

⁹ The inké ode phéngyász o Dél lé Ábrahámoszké:

* **16.11** Lé Ismáeloszkro náv ode jelentinél: o Dél hájárél

† **16.14** Lá hhányikákro náv ode jelentinél: Kodo szávo dzsido hin the dikhél mán.

‡ **17.5** O náv Ábrahám ode jelentinél ké buté mánuséngro dád. ¶ **17.5** O náv Ábrám ode jelentinél ké o tisztelimen dád.

– The tu nyikér morro phángyibo, tu the kolá szávé ávéna tutár the káthá tré csávél! ¹⁰ Kádo hin morro phángyibo szávo hin té nyikéren lész, o phángyibo máská mándé the máská tuméndé the kolá szávé ávéna tutár: szekkon musá máská tuméndé té ávéna körbecsindél!* ¹¹ Körbe té ávéna csindé án mortyi télál, the kádo té ávéna lész phángyimáskro jelosz máská mándé the máská tuméndé! ¹² Kána ohhto gyészéngre ávéna, tumaré szászté csávél the té kolá szávé kérgyoná, körbe té ávéna csindé. Té kolá szávé án tro khér neszevilé, the té kolá szávéna cingyán lén kátho idegenye, szávé ná tutár hiné. ¹³ Muszaj hin körbe té ávéna csindé té o szogálovi szávé kérgyilé án tro khér, the té kolá szávéna cingyán lén! Morro phángyibo dikhjoló pé tumáro mász szekkon reme. ¹⁴ Jég mus szávo nányi körbecsindo án mortyi télál, ári ávéla csudino máská péskro néposz, vás kode ké ná nyikérgyász morro phángyibo.

¹⁵ O Dél inké ode phéngyász lé Ábrahámószké:

– Té ná máj phénész trá rromnyáké Szárai, ké lákronáv Sára ávéla. ¹⁶ Mé áldinoho lá, doho tut jékhé csász látár, the áldinoho lá. The népi ávéna látár the néponéngre kráji ávéna gyán láté.

¹⁷ O Ábrahám csugyá pésk lé csékátehe pé phu, the ászányász án péskté the ode gindingyász: „Té máj sej ávéla jékhé mánusész ko sál bors jég cino csávó? Máj sej té neszevilé i Sára ko ényávérdés bors?”

¹⁸ The ode phéngyász lé Délészké:

– Po Ismaél nástig té ávélasz dumá?

¹⁹ O Dél ode phéngyá léské:

– Ná! Csácsész tri rromnyi i Sára neszevilóla tuké jékhé csász, the kide csuvehe léskro náv Izsák. Kéroho morro phángyibo lehe té ávéla jég phángyibo pé szekkon reme koléngé szávé kérgyoná pála léskté. ²⁰ The té vás o Ismaél hájargyom tut. Dikh, áldinoho lész, ode kéroho té ávéna lész but ciné csávél the bárároho léskro nyámosz zorész buténcá. Désudujé krájéngro dád ávéla. Kéroho jég báro néposz ándrá léskté. ²¹ De morro phángyibo lé Izsákohá kéroho lész, szávész neszevilóla lész i Sára pála jég bors.

²² Pála szo dumázingyász lé Ábrahámóhá, o Dél opré gijász pésklé lésktár.

²³ The án kodo gyész o Ábrahám lijász péskré csász lé Ismaélosz the szekkonén szávé neszevilé án léskro khér, the szekkoné szogálovonén szávé háslé cindé pé lovéndé, szekkoné musén án léskro khér, the körbe csingyá lén án mortyi télál, szár phéngyá léské o Dél. ²⁴ Lé Ábrahámósz hász lész

ényávérdés the ényá bors kána körbe hászlo csindo án mortyi télál. ²⁵ The léskré csász lé Ismaélosz déstrin bors hász lész, kána körbe hászlo csindo án mortyi télál. ²⁶ O Ábrahám the léskro csávó o Ismaél án kodo gyész hász lé körbecsindé. ²⁷ The o szászté mánusá ándrá léskro khér, szávé neszevilé án léskro khér, szávéna cingyász lén kátho idegenye, körbe háslé csindé lehe án jékháté.

Trin mánusá ávéna ko Ábrahám the phénén ké i Sára bérész ávéla

18 Án jékhé gyészéskro báro tátyibo, kána o Ábrahám ánglá lá sátrákro udár bészász ká lé Mamrészkre béré cserefávi, o DRÁGON DÉL szikágyász pésk léské.

² Jékhár o Ábrahám opré dikhjász the dikhjász triné mánusén szávé ánglá léskté ácsilé. Kána vo dikhjá lén káthá lá sátrákro udár, nászász ánglá léndé, télé bányijász dzsi ká phu ³ the ode phéngyász:

– Rájá, áv kizzo lácso, mángáv tut sukár, té ná nákhész pásá tro szogálovosz! ⁴ Mángáv tut té mikész té ánáráv ébuká panyin tumén té thovén tumaré pungré, the bésén télo cserefávosz! ⁵ Ánáv jég kotor mángro té ávéla tumén zor, dáke ebe kádárdé phirgyán kárig tumáro szogálovosz, the pála kode sej dzsán pé tumáro drom!

The von ode phéndé:

– Misto, kér szár phéngyán!

⁶ O Ábrahám gijá szigo án sátrá ká Sára the ode phéngyász láké:

– Lé szigo jég viká árro, páro, dágásztin lész the kér mijinész!

⁷ Nászász ká csurdá the lijász jékhé bornyuvosz, téro the lácso, the dinyá lész ká péskro szogálovosz, the vo kérgyász szigo o hhábo. ⁸ Pála kode lijász cirál the thud the o mász szo kérgyász, the csugyá lén ánglá léndé. Vo ácsijász pásá léndé télo cserefávosz, the von hhálé.

⁹ Pála kode von ode phéndé léské:

– Káj hin tri rromnyi, i Sára?

The vo ode phéngyász:

– Dikh, án sátrá hinyi.

¹⁰ The vo ode phéngyász:

– Pála jég bors pála ávoho tuté the dikh, lá Sára, trá rromnyá, ávéla lá jég cino csávó.

The i Sára hájárélász pála lá sátrákro udár pála léskro dumo. ¹¹ O Ábrahám the i Sára phuré háslé, zorész phuré háslé. Pé Sára ná máj ávilé o dzsu-

* 17.10 Körbecsindél = körülmetél = taie împrejur.

jikáné butyá. ¹² I Sárá ászányász án pészte: „Ákáná ko phuribé máj ávéla mán örömosz*? The té morro rrom phuro hino.”

¹³ The o DRÁGON DÉL ode phéngyász lé Ábrahámoszke:

– Szoszke ászányász i Sárá ké kide ávéla ké máj kérélá jékhé ciné csász the voj hinyi phuri? ¹⁴ Hin várészo, szo zorész pháro hin lé DRÁGONÉ DÉLészke? Szár phéngyom tuké, pálá jég bors pálé ávoho tuté, the lá Sárá ávéla lá jég cino csávo.

¹⁵ The i Sárá ná prindzsángyász ándré ké ászányász, ké hász lá dár. The vo ode phéngyász:

– Bá igen, ké tu ászányán.

O Ábrahám mángél pész ko DRÁGON DÉL vás i Szodomá

¹⁶ O mánusá opré ustyilé othár the dikhlé télé kárig i Szodomá. The o Ábrahám gijá léncá the kísérinyász lén. ¹⁷ O DRÁGON DÉL ode gindingyász máj delmut: „Té gárúváv mé kátho Ábrahám szo kéroho? ¹⁸ Csácsész ké jég báro nyámosz zorálo ávéla ándrá Ábrahám, the áldimén ávéna pordál lésté o szászté nyámi pé phu. ¹⁹ The vás kode választingyom lé Ábrahámosz, káj té szikávél pészkré csávengé the pészkré nyámoszke szávé kérgyoná pálá lésté, káj té nyikérén lé DRÁGONÉ DÉLészke drom. Káná von kéréen o csácsibo the o lácsibo, o DRÁGON DÉL kérélá lé Ábrahámoszke szo phéngyász lésté.” ²⁰ Kide ké o DRÁGON DÉL ode phéngyász:

– Báro hin o csingáribó vás i Szodomá the i Gomorá. Léngro búnosz zorész pháro hin. ²¹ Vás ode dzsoho télé té dikháv ké tyár ké kiszé dzsungálé hiné szár o csingáribó szo hájárgyom. Dáké ná ávéla kide, dzsánóho.

²² Kolá mánusá riszéilé péngé kothár the gilé péngé kárig i Szodomá. O DRÁGON DÉL inké kodé ácsélász ánglo Ábrahám. ²³ O Ábrahám pásél gijász the ode phéngyász:

– Csácsész hin ké mudárehe té lé lácsén the té lé dzsungálén án jékháté? ²⁴ Dáke ávéla án forosz páncsvárdés lácsé mánusá? Mudárehe o forosz, the ná bocsátinehe kolé thánészke vás kolá páncsvárdés lácsé mánusá szávé hin án forosz? ²⁵ Tu ná hán kiszó káj té kérész kede butyi, té mudárész lé lácsén lé dzsungáléncá! Kide té ávéla lé lácséncá szár lé dzsungáléncá? Tu ná hán kiszó! Kodo kon itélinél i szásztyi phu, ná kérélá vo o csácsibo?

²⁶ The o DRÁGON DÉL ode phéngyász:

– Dáke árakhóho páncsvárdésé lácsé mánusén án forosz Szodomá, bocsátinóho kolé szászté thánészke vás léngé.

²⁷ The o Ábrahám ode phéngyász:

– Dikh, trományom té dumázináv morré Rájáhá, mé szávo numá ucsár hom the phu. ²⁸ Dáké máská kolá páncsvárdés lácsé mánusá ávéna páncsé mánuséncá máj cárrá, mudárehe vás o páncs o szászto forosz?

The o DRÁGON DÉL ode phéngyász:

– Ná mudároho lén dáke árakhóho othé stárvárdés the páncs lácsé mánusén.

²⁹ O Ábrahám inké ode phéngyász lésté:

– Hámi dáke árakhéná kodé numá stárvárdés lácsé mánusén?

The o DRÁGON DÉL ode phéngyász:

– Ná kéroho lá incsé vás kolá stárvárdés mánusá.

³⁰ O Ábrahám ode phéngyász:

– Té ná rusész, mángáv tut, Rájá, káná máj dáv dumá! The hámi dáke árakhéná numá trándá lácsé mánusén kodé?

The o DRÁGON DÉL ode phéngyász:

– Ná kéroho lá, dáke árakhóho trándá lácsé mánusén.

³¹ O Ábrahám ode phéngyász:

– Dikh, trományom té dumázináv morré Rájáhá. Hámi dáke árakhéná bisé lácsé mánusén?

The o DRÁGON DÉL ode phéngyász:

– Ná mudároho lén incsé vás kolá bis.

³² O Ábrahám ode phéngyász:

– Té ná rusész, mángáv tut, Rájá, káná máj dáv dumá inké jékhár. Hámi dáke árakhéná dés lácsé mánusén kodé?

The o DRÁGON DÉL ode phéngyász:

– Ná mudároho lén vás kolá dés.

³³ Pálá szoszté dumázinyász lé Ábrahámohá, o DRÁGON DÉL gijász pészke, the o Ábrahám pálé riszéijász ká pészke khér.

Lá Szodomákro dzsungájibo

19 O duj angyalá othé riszlé ká Szodomá retyi, the o Lot télé bésélász ká lá Szodomákri partá. Káná o Lot dikhjász lén, ustyijász ánglá léndé the télé bányijász lé csékátehe pé phu. ² The ode phéngyász:

– Morré rájá, ávéna án tumaré szogálovoszkro khér! Bésén kádé án kede retyi the thovén tumaré

*18.12 Örömosz = losányibo

pungré! Dáké kámén, jokor toszárrá ustyén opré the sej dzsán pé tumáro drom!

The von ode phéndé:

– Ná, ké szovász kádé ári án drom án kede retyi.

³ O Lot ná mikjá lén dzsi káj ná ligingyá lén ándré án pészcro khér. Kérgyász léngé hhábo, pékjász léngé mijjínész the hhálé. ⁴ Dzsi káj ná szuté, lá Szodomákré musá kátho tärné dzsi ko phuré körbe lilé lészcro khér, o szászté dzsiné szodé háslé. ⁵ Diné csingár lé Lotosz the ode phéndé lészké:

– Káj hin o mánusá szávé eretyi ávilé tuté? Án lén áméngé ári té szovász léncá!

⁶ O Lot ári gijá léndé, phángjász o udár pálá pészte ⁷ the ode phéngyász:

– Phrálálé, mángáv tumén sukár, ná kérén kádo dzsungájibo! ⁸ Hin mán duj báré csájá szávé ná hhu-né pén muséncá. Mikén té ánáv lén tuméngé ári, kérén léncá szo kámén! De ná kérén khájcs kálé mánuséngé, ké von án morro khér ávilé!

⁹ The von ode phéndé:

– Dzsá tuké!

Inké té ode phéndé:

– Kádo mánus ávijá té bésél kádé szár idegenyon, the kámél té phénél áméngé szo té kérész? Ákáná máj dzsungálész kéráhá tuvá szár léncá!

Iszpiné lé Lotosz the hász té phágén o udár. ¹⁰ Kolá duj mánusá ári zingyárdé péngre vásztá the ándré cérné péndé lé Lotosz án khér the phángle o udár.

¹¹ Lé mánusén káj háslé ári ká lé khérészkro udár, korrárdé lén kátho máj cinono dzsi ko phuro, the ná máj árakhlé o udár.

¹² O angyalá phucslé kátho Lot:

– Kon máj hin tut kádé? Zsámutré, csávé, csájá the szekkon kon hin tut án forosz, gidzsá lén ári káthár, ¹³ ké pusztitináhá kádo thán! Ké o csingáribo vás léngé báro hino, vás ode trányász ámén o DRÁGON DÉL té pusztitinász lén.

¹⁴ O Lot ári gijá the dumázingyász pészkré zsámutréncá szávé léná lészkré csáján:

– Ustyén, áven té mikász kádo thán, ké o DRÁGON DÉL pusztitinélá kádo forosz.

The lészkré zsámutré ode gindindé ké vo numá kide phénél.

¹⁵ Káná gyész kérgyijász, o angyalá szigyárdé lé Lotosz the ode phéndé:

– Ustyé, lé trá rromnyá the tré dujé csáján szávé hiné kádé, té ná mérész vás lé foroszkro dzsungájibo!

¹⁶ Káná o Lot inké othé ácsijász, o duj mánusá lilé lén vászténdár, lész, lészkrá rromnyá the lészkré csáján, ké o DRÁGON DÉL kámnyá té méntinél lész. Ári ligindé lén ándrá forosz.

¹⁷ Pálá szoszté ári ligindé lén, jég máská léndé ode phéngyász:

– Mentin tro életosz! Té ná dikhész pálé, the té ná ácsész khátyindé án kede szásztyi Mál! Nás po plejisz té ná mérész!

¹⁸ O Lot ode phéngyász léngé:

– O ná, rájáj! ¹⁹ Dikh, lácsó hánász ká tro szogálovosz the báro lácsibo kérgyán máncá, ké nyikérgyán morro életosz. De mé ná dzsánáv té násáv dzsi po plejisz, ké riszél mán o dzsungájibo the méráv. ²⁰ Dikh, kodo forosz pásél hin káj té násáv án lésté, the cinono hino! Mik té násáv kodé, ké cinono hino, the ácsóho án életosz!

²¹ The vo ode phéngyász lészké:

– Dikh, té kede kérész. Ná mároho télé kodo forosz szávo tu phénész. ²² Nás szigo kodé, ké dzsi káj ná riszész kode, nástik té kérész khájcs ná dzsánáv té kérész khájcs.

Vás ode kide bicsol kodo forosz Coár.* ²³ Káná o Lot othé riszjász ko Coár, ebe opré hász ávilo o khám.

²⁴ The o DRÁGON DÉL dinyász brisind phábárdé bárréncá pé Gomorá the pé Szodomá ándrá o mennyosz kátho DRÁGON DÉL. ²⁵ The télé márgyász kolá fori, i szásztyi Mál, lé szászté mánusén án fori the szemindenosz szo bárijász pé phu. ²⁶ Lé Lotoszkri rromnyi pálé dikhjász the kérgyijász lonészcro bárr.

²⁷ Jokor toszárrá o Ábrahám opré ustyijász, gijá ko kodo thán káj ácsijász ánglál ode ánglá o DRÁGON DÉL ²⁸ the dikhjász kárig i Szodomá the kárig i Gomorá the kárig i szásztyi Mál. The dikhjász szár váznyijász pá phu o thu, szár ándrá jég báro bo. ²⁹ Káná o Dél pusztitingyász lé Málészcri fori, ná brisztigyász szo mángjász o Ábrahám, the ári ligingyász lé Lotosz, káná télé márgyász o fori káj o Lot bészász.

Lé moábonéngro the lé ammoniéngro ládzsávo

³⁰ O Lot ári ávijász ándrá o Coár the bészász án pleji pészkré dujé csájáncá, ké dárányász té bésél án Coár. Án barlangosz bésélász pészkré dujé csájáncá. ³¹ The i máj bári ode phéngyász lá máj cinyonyáké:

– Ámáro dád phuro hino the nányi jég mus té szóvel áméncá, szár kérén pé szásztyi phu. ³² Ámá té

*19.22 Coár ode jelentinél: cinono.

dász ámáré dádész té piél mol the té csász ámén télé lehe káj té ávél ámén ciné csávé káthá ámáro dád!

³³ Án kode retyi diné péngre dádész té piél mol the i máj bári gijász the télé csugyász pész pészkré dádehe. O Lot ná dzsángjász incse káná lézskri cséj télé csugyász pész lehe, the incse káná opré ustyjász. ³⁴ Án ávér gyész i máj bári ode phéngyász lá máj cinyonyáké:

— Dikh, eretyi mé csugyom mán télé morré dádehe. Ámá té dász lézskri mol té piél té án kede retyi, the dzsá the csu tut té tu télé lehe, té ávél ámén ciné csávé káthá ámáro dád!

³⁵ Diné péngre dádész té án kode retyi té piél mol the i máj cinyonyi gijász the télé csugyász pész lehe. O Lot ná dzsángjász incse káná lézskri cséj télé csugyász pész lehe, the incse káná opré ustyjász.

³⁶ The lé Lotoszkré duj csájá bérés azsilé káthá péngro dád. ³⁷ I máj bári neszveijász jékhé csász, szávészke kide csugyász lézskro náv Moáb. Vo hász o dád kolé néposzkro lé moábonéngro, kon hiné té ákáná. ³⁸ Té i máj cinyonyi neszveijász jékhé csász, szávészke kide csugyász lézskro náv Ben-Ammi. Vo hász o dád kolé néposzkro lé ammoniéngro, kon hiné té ákáná.

O Dél ná mikjász lé Abimelekosz té kérél búnosz

20 O Ábrahám gijász othár án lé Negevoszkro thé. Bésjász máská o Kádes the o Sur. Káná bésjász szár jég idegenyon án Gerár, ² ode phéngyász pá pészkré rromnyi, pá Sárá, ké:

— Morri phény hinyi.

O Abimelek, lé Gerároszkro krájisz, trányász manusén the lijász lá Sárá. ³ Akor o Dél szikagyász pész retyál án szunészté lé Abimelekoszke the ode phéngyász lézské:

— Dikh, mérehe vás kode dzsuji szává liján lá, ké hinyi ávér rromészskri.

⁴ O Abimelek ná riszjász láté, vás ode phéngyász:

— Rájá, csácsész ké mudárezs kolé néposz szávo bidosákro hino? ⁵ Ná vo phéngyá mángé ké voj lézskri phén hinyi? The ná voj phéngyász ké vo lákro phrál hino? Mé kérgyom kede zszusé vogyehe the zszusé vászténcá.

⁶ O Dél ode phéngyász lézské án szunészté:

— Té mé dzsánáv ké kede kérgyán lá zszusé vogyehe, vás kede ácsagyom tut té ná kérész búnosz

szembe máncá. Vás kede ná mikjom té riszész láté. ⁷ Ákáná dé kálá rromnyá pálé lákré rromészke, ké vo profétosz hino. Mángélá pész vás tuké the dzsivehe. The dáké ná dész lá pálé, té dzsánész ké csácsész ké mérehe, tu the szekkon szávé tiré hiné.

⁸ Jokor toszárrá o Abimelek ustyjász, the ákhárgyász pészkré szászté szogálovonén. Káná phéngyász léngé mindenosz szo phéngyász o Dél, o manusá zorész dáráné. ⁹ O Abimelek ákhárgyász lé Ábrahámosz the ode phéngyász lézské:

— Szo kérgyán áméngé? Szo dzsungájibo kérgyom mé szembe tuvá, ké ángyán pé mándé the pé morro thé^{*} jég báro dzsungájibo? Kiszé butyá kérgyán máncá szávé ná kámpijász té kérész.

¹⁰ The o Abimelek inké té ode phéngyász lé Ábrahámoszke:

— Pé szoszté gindingyán tut káj kérgyán kede butyi?

¹¹ O Ábrahám ode phéngyász:

— Ké phéngyom mángé ké csácsész ké ná dárán kátho Dél án kádo thé, the mudárezná mán vás morri rromnyi. ¹² The kode csácsész hin ké morri phény hinyi, morré dádészskri cséj. Numá ké nányi morrá dáskri cséj, the kide ávijá morri rromnyi. ¹³ The káná o Dél dromészke csugyá mán ándrá morré dádészskro khér, phéngyom láké kide té szikávé lári ké drágon hom láké, ké án szekkon thán káj phirász, té phénél pá mándé ké mé láko phrál hom.

¹⁴ O Abimelek hhunyász bákren, busznyán[†] the gurunyán, szogálovi the szogáloviszén, the dinyász lén lé Ábrahámoszke, the té lézskrá rromnyá, lá Sárá, pálé dinyá lá lézské. ¹⁵ O Abimelek ode phéngyász:

— Dikh, morro thé anglá tuté hino, bés káj tu kámész!

¹⁶ The lá Sáraké ode phéngyász:

— Dikh, dáv tré phrálész jég mijá ezüstosz. Káláhá bidosákri hán anglá kolá szávé tuvá hiné. Nincsészar ná hán búneson.

¹⁷ O Ábrahám mángjász pész lé Délészke, the o Dél szásztjárgyász lé Abimelekosz, lézskrá rromnyá the lézskré szogáloviszén, kide káj sej té neszvejon. ¹⁸ Ké káná o Abimelek lijász lá Sárá, o DRÁGON DÉL phángjász szekkoná dzsujákri mihe án lé Abimelekoszkro khér vás i Sárá, lé Ábrahámoszkri rromnyi.

^{*}20.9 Thé = országosz [†]20.14 Busznyai = kecske = capră

O Izsák kérgyijász szár phénygász o DRÁGON DÉL

21 O DRÁGON DÉL áldingyász lá Sárá szár phénygász, the kérgyász lá Sáráké szo phénygász ánglá kode. ² The i Sárá bárész ácsijász the neszeijász jékhé csász pé lé Ábrahámoszkré phuribé, án kode reme káná phénygász lészké o Dél. ³ O Ábrahám kide csugyász pészkré császkro náv Izsák,* szávehe neszeijász lészké i Sárá. ⁴ Szár phénygász lészké o Dél, káná lészkro csávo, o Izsák ohhto gyészengro hászlo, o Ábrahám körbe csingyász lész. ⁵ Káná kérgyijász lészkro csávo, o Izsák, o Ábrahám sálé borséngro hászlo.

⁶ The i Sárá ode phénygász:

— O Dél kérgyá mán té ászáv, szekkon kon hájárélá, ászálá máncá.

⁷ The té ode phénygász:

— Kon phénygáhász lé Ábrahámoszské ké i Sárá délá csucsi jékhé ciné csász? The pé lészkré phuribé jékhé csász neszeijom lészké!

I Hágár the lákro csávo násádé hászlé

⁸ O csávo báro kérgyijász the lilo hász káthá csucsi. O Ábrahám kérgyász jég báro vendégségosz án kodo gyész káná lilo hász káthá csucsi o Izsák. ⁹ I Sárá di-khjász ké ászányász kodo csávo szávehe neszeijász lé Ábrahámoszské i Hágár kátho Egyiptomosz, ¹⁰ the ode phénygász lé Ábrahámoszské:

— Násáv kálá szogáloviszá the lákré csász! Ké ná ácsélá morré csávehe, lé Izsákohá khájcs bárvejibo pá kálá szogáloviszákro csávo.

¹¹ Kide szo phénygász ná pré csejijász lé Ábrahámosz, ké pá lészkro csávo hász i dumá. ¹² The o Dél ode phénygász lé Ábrahámoszské:

— Té ná rusész vás o csávo the vás tri szogáloviszá! Kér lá Sáráké szemindenosz szo mángél tutár, ké kátho Izsák ávéna o csávé pá szávé phénygom ké ávéna tutár. ¹³ De té ándrá lá szogáloviszákro csávo kéroho jég néposz, ké té, vo tro csávo hino.

¹⁴ Jokor toszárrá o Ábrahám ustyijász, lijász mángro the jég ákhoro pányin, dinyá lész lá Hágáraké the csugyá lész pé lákro dumo. Dinyá lá té lákré csász the csugyá lá dromészské. Voj gijász pészké the phirélász án Pusztá Beérseba. ¹⁵ Káná ná máj hász pányin án ákhoro, télá jég bokrosz mikjász pészkré csász. ¹⁶ The gijász té bésél dur léstár, kisso dur szár csudész jég nyilosz, ké ode gindingyász: „Ná kámáv

té dikháv szár mérél morro cino csávo.” Kodé bésélász pásél the rovelász.

¹⁷ O Dél hájargyász lé csász the lé Délészkro angyalosz ákhargyász ándrá o mennyosz lá Hágára the ode phénygász láké:

— Szo hin tuvá, Hágár? Ná dára, ké o Dél hájargyá lé csász kodothár káj hino. ¹⁸ Ustyé opré the hhudé tré csász vásztésztár, ké kéroho ándrá lésté jég báro nyámosz!

¹⁹ O Dél phutrigyász lákré jákhá the voj dikhjász jég hhányik. Gijász the phérgyász o ákhoro pányehé the dinyász lé ciné csász té piél.

²⁰ The o Dél lé csávehe hászlo, the vo bárijász. Bésjász án pusztá the szityijász té nyilazinél. ²¹ Bésélász án Pusztá Párán the lészkri déj ángyász lészké jékhá romnyá kátho lé Egyiptomoszkró thém.

Lé Ábrahámoszkró the lé Abimelekoszkró coláhháribó

²² Án kode reme ode phénygász lé Ábrahámoszské o krájisz, o Abimelek the o Pikol, lészkré szuglágymászkro báro séfosz:

— O Dél tuvá hino án szemindenosz szo kérész.

²³ Ákáná coláhhár po Dél ké ná cselinehe incse mán, incse morré csávén, incse morré csávéngré csávén! The kisso pátyiváló ávehe tu máncá the lé thémehe† án szávo bésész szár idegenyon, szár mé homász tuvá.

²⁴ O Ábrahám ode phénygász:

— Coláhháráv.

²⁵ De o Ábrahám inké ode phénygász lé Abimelekoszské:

— Tré szogálovi csudé o vászt zoráhá pé morri hhányik.

²⁶ O Abimelek ode phénygász lészké:

— Ná dzsánáv kon kérgyász kede butyi. Tu ná phénygán mángé, the mé ná hájargyom dzsi ákáná.

²⁷ The o Ábrahám lijász bákrén, busznyán‡ the gurunyan, dinyá lén lé Abimelekoszské, the kérdé jég phángyibo duj dzsiné. ²⁸ O Ábrahám fére csugyász éftá terné bákrén ándrá turmá. ²⁹ The o Abimelek ode phucsjász lé Ábrahámosztár:

— Szo hin kálá éftá terné bákréncá szávén fére csugyán lén?

³⁰ The o Ábrahám ode phénygász:

— Lé kálé éftá terné bákrén ándrá morro vászt. Kálá té ávéna morro tanuvosz ké mé kérgyom kede hhányik.

*21.3 „Izsák” ode jelentinél: „vo ászál”.

†21.23 Thé m = országosz

‡21.27 Busznyí = kecske = capră

³¹ Vás ode bicsol kodo thán Beérseba,* ké kodé coláhhárdé von duj dzsiné. ³² The kérdé jeg phángyibo ká Beérseba. Pálá kode o Abimelek the o Pikol, lészkré szuglágymászkro báro séfosz, ustyilé the pálé iszeilé án lé filiszténgro thém. ³³ Ká Beérseba o Ábrahám ültetingyász jég kást szávo kéréla lulugyá, the kodé ákhárgyász lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro náv, lé Délészkro szávo hász the szávo ávéla án szásztyi reme. ³⁴ The othe bésjász but gyészá án lé filiszténéngro thém szár jég idegenyon.

O Dél csugyász pé probá lé Ábrahámosz

22 Pálá kode, o Dél csugyász lé Ábrahámosz pé probá. Ode phéngyász lészké:

— Ábrahám!

The vo ode phéngyász:

— Kádé hom.

² O Dél ode phéngyász lészké:

— Lé tré csász, tré jékhé csász, szávész kámész tu, lé Izsákosz, the dzsá án thán Moria! The mudár lész pé jég áltárisz the phábár lész vás mángé po plejisz szávo mé phénoho lész tuké!

³ O Ábrahám opré ustyjász jokor toszárrá, opré lácsárgyá pészkré számáresz the lijász pehe dujé terné szogálovonén the té lé Izsákosz, lészkré csász. Csingyász o kástá vás o phábáribó,[†] the gijá ká kodo thán szávo phéngyász lészké o Dél. ⁴ O trito gyész o Ábrahám opré dikhjász the dikhjász kodo thán gyé durál. ⁵ The ode phéngyász lé ternéngé:

— Tumén ácsén kádé lé számárehe! Mé the morro csávo opré dzsász dzsi kodé the télé bányuváhá ánglá o Dél, the pálá kode pálé áváhá tuméndé.

⁶ O Ábrahám lijász o kástá vás o phábáribó, csugyász lén pé pészkro csávo, po Izsák, ligingyász i jág the i csuri, the gilé péngé duj dzsiné án jékháté. ⁷ O Izsák ode phéngyász pészkré dádészké, lé Ábrahámoszkré:

— Morro dád!

— Kádé hom, morro csávo — phéngyász pálé. O Izsák ode phéngyász:

— Dikh, kádé hin i jág the o kástá, de káj hin o ter-no bákro vás o phábáribó?

⁸ The o Ábrahám ode phéngyász lészké:

— Lé Délész hin lész gindosz té dél ámén lé bákresz vás o phábáribó, morro csávo.

The gilé duj dzsiné án jékháté.

⁹ Kána othe riszlé kodé káj phéngyász lészké o Dél, o Ábrahám kérgyász jég áltárisz, lácsárgyász o kás-

tá pé lésté, pálá kode phángjász pészkré csász lé Izsákosz the opré csugyász lész po kástá po áltárisz. ¹⁰ Hhunyász i csuri té mudárel pészkré csász. ¹¹ Akor lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro Ángyálosz dinyász csingár lészké ándrá mennyosz:

— Ábrahám, Ábrahám!

— Kádé hom! — phéngyász vo pálé. ¹² O Ángyálosz ode phéngyász:

— Ács thánészte! Ná ázbá ká tro csávo, ná kér lészké khájcs! Ákáná dzsánáv ké dárász kátho Dél. Ké ná nyikérgyán tré csász, tré jékhé csász mándár.

¹³ The o Ábrahám körbe dikhjász, the dikhjász pálá pészkro dumo jékhé bákresz káj ándré hászlo ákadimén pészkré singencá án bokri. O Ábrahám othe gijász the hhunyász lé bákresz the phábárgyász lész lé Délészké án pészkré csász kro thán. ¹⁴ O Ábrahám kide csugyász kolé thánész kro náv: „O DRÁGON DÉL gindinélá pész pé áméndé.” Kide ké phénén té ágyész: Pé lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro plejisz o DRÁGON DÉL gindinél pész pé áméndé.

¹⁵ Lé DRÁGONÉ DÉLÉszkro Ángyálosz té o dujto vá-ré dinyász csingár ándrá mennyosz ko Ábrahám:

¹⁶ — Kide phénél o DRÁGON DÉL: »Pé mándé coláhháráv, vás ode káj kérgyán kede butyi the ná nyikérgyán pálé tré csász, tré jékhé csász, ¹⁷ máj misto áldinoho tut the bárároho tré császkré nyámosz kici but szár o csillagész po mennyosz the szár o homokosz páso tengerosz. The kolá szávé tutár ávéna, léná péngre ruslé mánuséngre fori. ¹⁸ Lá phuvákro szászto néposz hhudéná áldásisz pordál koléndé szávé tutár ávéna, ké tu kide kérgyán szár mé phéngyom.«

¹⁹ O Ábrahám pálé gijász ká pészkré szogálovi, the ustyilé the gilé péngé án jékháté ká Beérseba, the o Ábrahám othe bésjász.

Lé Náhhoroszkre csávé

²⁰ Pálá kode phéndé lé Ábrahámoszkré: Dikh, té i Milká kérgyász csávén tré phrálészke, lé Náhhoroszké.

²¹ Lé Ucosz lé máj bérész, lé Buzosz, lészkré phrálész, lé Kémuélosz (lé Arámoszkro dád), ²² lé Keszedosz, lé Hházosz, lé Pildásosz, lé Jidláfosz the lé Bétuélosz.

²³ O Bétuél kérgyász lá Rébéká. Kálé ohhton kérgyász lén i Milká lé Náhhoroszké, lé Ábrahámoszkré phrálészke. ²⁴ Lé Náhhoroszkri okevér rromnyi, i Reumá, kérgyász lészké té voj lé Tébáhhosz, lé Gáhhámosz, lé Táhhasosz the lé Máákász.

*21.31 Beérseba - lá coláhhárimászkri hhányik vagy lá éftákri hhányik. †22.3 Phábáribó = áldozat = jertfá.

I Sára mujász the o Ábrahám cingyász jég thán té párrunél lá

23 I Sára jég sál the bis the éftá bors dzsidzsi-jász. Kicom borsá dzsidzsi-jász i Sára. ² I Sára mujász án Kirját-Arbá (szávo ágyész o Hebron hino), án thém Kánaán. O Ábrahám ándré gijá án sátrá té rovél the té busulinél vás i Sára. ³ Pálá kode ustyijász pásá pész-kri rromnyi, szávi muji hászi, the dinyász dumá lé hhétitonéncá:

⁴ — Mé hom jég idegenyon, szávo ávijom máská tuméndé. Dén mán jég párrumászkro thán kádé tuméndé, káj té párrunáv morrá rromnyá, szávi muji hinyi!

⁵ O hhétitenye pálé phéndé lé Ábrahámószké:

⁶ — Hájár ámén, rájál! Tu hán jég báro mánus lé Délész-kro máská áméndé. Párrun trá rromnyá án szávo hin máj lácso thán áméndé! Nányi khádzsino szávo té ná mikél té párrunész trá rromnyá pé pész-kro párrumászkro thán.

⁷ O Ábrahám ustyijász the télé bányijász ánglá kolá mánusá szávé kodé dzsidzsilé, ánglá o hhétitenye. ⁸ The kide dinyász dumá léncá:

— Dáke mikén mán té párrunáv morrá rromnyá, hájárén mán! Mángén án morro náv lé Efronosz, lé Cohhároszkro csávo ⁹ té dél mán o barlangosz Makpéla, szávo lészkro hino the szávo hin pé lészkré málész-kro szilosz! Ári pocináv lészké o szászto thán, té ávél mán jég párrumászkro thán máská tuméndé.

¹⁰ Té o Efron kodé bésélász másko hhétitenye. The o hhétitánosz Efron pálé phénygász lé Ábrahámószké té hájárén o hhétitenye, szászté szávé ávilé ká lé foroszkri partá:

¹¹ — Ná, morro ráj, hájár mán! Tuké dáv i mál the o barlangosz szávo án lésté hino. Dáv lén tuké ánglá morro néposz. Párrun trá rromnyá!

¹² O Ábrahám télé bányijász ánglá kolá mánusá szávé kodé béslé ¹³ the ode phénygász lé Efronoszké kide té hájárén kolá mánusá szávé kodé béslé:

— Mángáv tut, hájár mán! Ári pocináv pátyiválész tri mál, lé kálá lové, káj sej párrunáv morrá rromnyá kodé.

¹⁴ The o Efron phénygász pálé lé Ábrahámószké:

¹⁵ — Morro ráj, hájár mán! Stár kilovész the jég pás ezüstosz hin kede kotor phu: szo hin kálá lové vás áméngé? Párrun trá rromnyá!

¹⁶ O Ábrahám hálgátinyász po Efron the mérinyász lészké o ezüstosz szávo phénygász lészké án-

glo hhétitenye, stár kilovész the jég pás ezüstosz. Mérinyász lén szár máská kolá mánusá szávé lovécá hhudén pén. ¹⁷ The lé Efronoszkri mál án Makpéla, szávo ánglo Mamre hino, i mál the o barlangosz szávo pé mál hino the o szászté kástá szávé hász pé láté, ¹⁸ pé lé Ábrahámószkré vásztá ácsilé ánglo hhétitenye, ánglá szászté szávé ávilé ká lé foroszkri partá.

¹⁹ Pálá kode o Ábrahám párrungyász lá Sára, pész-krá rromnyá, án barlangosz szávo pé mál Makpéla hino, szávo ánglo Mamre hino (szávo ágyész Hebron bicsol), án thém Kánaán. ²⁰ The kide ácsijász pé lé Ábrahámószkro vászt kátho hhétitenye i mál the o barlangosz szávo pé mál hino, thán káj té párrunén.

I Rebeká the o Izsák

24 O Ábrahám phuro hászlo, buté borséngro, the o DRÁGON DÉL áldinyász lész án szemindenosz. ² O Ábrahám ode phénygász lé máj báré szogálovoszké án lészkro khér, o séfosz pé lészkré szászté butyá:

— Mángáv tut, csu tro vászt télá morri csáng ³ té coláhhárész mángé po DRÁGON DÉL, lé mennyosz-kro the lá phuvákro Dél, ké ná lehe jékhé rromnyá morré császké máská lé kánaánéngre csájá, máská szávé bésáv mé. ⁴ The dzsá án morro thém, ká morro nyámosz, káj té lész rromnyá morré császké lé Izsákószké!

⁵ O szogálovosz ode phénygász lészké:

— The dáke ná kámélá kode cséj té ávél máncá án kádo thém? Kámpélá té gidzsáv tré csász án kodo thém káthár áviján tu?

⁶ O Ábrahám ode phénygász:

— Té vigyázínész té ná gidzsász morré csász kodél! ⁷ O DRÁGON DÉL, lé mennyosz-kro Dél, ári ángyá mán ándrá morré dádész-kro khér, ándrá morré nyámoszkro thém, dinyá mángé dumá the coláhhárgyá pész mángé ké koléngé délá kádo them szávé mándár ávéna. Vo trádélá pészkré angyalosz ánglá tuté, káj othár té lész jékhá rromnyá morré császké. ⁸ Dáke i cséj ná kámélá té ávél tuvá, ná riszélá tut khájcs káthá kádo coláhháribó. Numá té ná gidzsász morré csász kodé pálé!

⁹ O szogálovosz csugyász pész-kro vászt télá lészkré rájész-kri, lé Ábrahámószkri csáng, the coláhhárgyá ké kide kéré!

¹⁰ O szogálovosz lijász désé pupostevén ándrá pészkré rájészkré pupostevész the gijász pészké bu-

*23.15 Stár kilovész the jég pás ezüstosz kide hász páli zsidovonéngri csib stár sál ezüsti sekeli.

té lácsé butyáncá káthá pészcro ráj. Ustyijá the gijász án Mezopotámiá the othé riszjász án lé Náhhoroszkro forosz. ¹¹ Mikjá káj té bésén télé o pupostevész ávrál o forosz pásá jég hhányik. Retyi hász, káná dzsánász o dzsujá pányészké. ¹² The vo ode phéngyász:

— DÉLÁ, morré rájészcro, lé Ábrahámoszkro DÉL, mángáv tut ágyész té dész mán báhlt the té ácsész lácso kárig morro ráj, o Ábrahám! ¹³ Dikh, bésáv pásá kede hhányik the o csájá ándrá kádo forosz ávéna té cérdén pányin. ¹⁴ I cséj száváké phénáv té csul télé lákro ákhoro té piáv, the szávi ode phéné-lá káj té piáv the dél té morré pupostevén té pién, kode cséj té ávél kász választingyán lá tu vás tro szogálovosz o Izsák! Kide prindzsánoho ké ácsiján lácso kárig morro ráj.

¹⁵ Vo ná gátungyász szo phéngyász, the ávijász lé ákhorehe pé lákro pikho i Rebeká, lé Betueloszkri cséj, szávo lá Milkákro the lé Náhhoroszkro csávo hászlo. The o Náhhor lé Ábrahámoszkro phrál hászlo. ¹⁶ Kede cséj zorész sukár hász, bári cséj hász the ná hász láhá incse jég rrom. The télé gijász ká hhányik, phéngyász pészcro ákhoro the opré ávijász. ¹⁷ The o szogálovosz ánglá láté násjász the ode phéngyász:

— Mángáv tut, dé mán ébuká pányin té piáv ándrá tro ákhoro!

¹⁸ Voj ode phéngyász:

— Pi, morro ráj!

The szigo télé lijász o ákhoro the dinyá lész té piél.

¹⁹ Pálá szoszté dinyász lész té piél, ode phéngyász:

— Phéráv pányin té tré pupostevéngé, té pién dzsi káj dukhol lén.

²⁰ Csugyász o pányin szigo án váluvá, násjá pálé ká hhányik té phérél pányin, the ángyász lé szász-té pupostevéngé. ²¹ O mánus dikhjá pé láté the ná phéngyász khájcs, káj té dzsánél dáke o DRÁGON DÉL dinyá lész báhlt án lészcro phiribo. ²² Káná o pupostevész csejilé pányésztrár, o mánus lijász jég csen szomnákunyi sové gramonéngri the duj brácárá szomnákuné, sál the bisé gramonéngre.* ²³ The ode phéngyász:

— Kászkri cséj hán? Mángáv tut té phénész mángé. Hin thán vás áméngé án tré dádészcro khér pé retyi?

²⁴ Voj ode phéngyász:

— Mé lé Betueloszkri cséj hom, szávo lá Milkákro the lé Náhhoroszkro csávo hino.

²⁵ The voj inké phéngyász:

— Hin ámén but cununá the khász, the hin té thán pé retyi.

²⁶ Akor o mánus án bogéndé csugyász pész the télé bányijász ánglá o DRÁGON DÉL ²⁷ the ode phéngyász:

— Áldimén té ávél o DRÁGON DÉL, morré rájészcro lé Ábrahámoszkro DÉL, szávo lácso the pátyiváló ácsijász kárig morro ráj. O DRÁGON DÉL ángyász mán ká morré rájészkre phrálá.

²⁸ I cséj khéré násjá the phéngyász pészkrá dákre családószké kálá butyá. ²⁹ Lá Rebeká hász lá jég phrál, the kide bicsijász Lábán. The o Lábán ári násjász ká kodo mánus ká hhányik. ³⁰ Ké dikhjáhász i csen the o karperecész pé pészkrá phényákro vászt the hájargyász szo phéngyász lészkri phén ké:

— Kede phéngyász mángé kodo mánus.

Ávijá ká kodo mánus, the vo kodé ácsélász lé pupostevéncá ká hhányik. ³¹ The o Lábán ode phéngyász:

— Ám ándré, ké tu áldimén hán lé DRÁGONÉ DÉLésztár! Szosztár té bésész ári? Lácsárgyom o khér the kérgyom thán té lé pupostevéngé.

³² O mánus ándré gijá án khér. Télé lilé o hámosz pá pupostevész, diné lé pupostevén cununá the khász the ándé pányin té thovén lészkre pungré, the lé mánuséngre szávé lehe hászlé. ³³ Pálá kode diné lész té hhál. The o szogálovosz ode phéngyász:

— Ná hháv dzsi káj ná phénáv szo hin mán té phénáv.

O Lábán phéngyász lészké:

— Dé dumál!

³⁴ The vo ode phéngyász:

— Mé hom lé Ábrahámoszkro szogálovosz. ³⁵ O DRÁGON DÉL zorész áldingyász morré rájész, the vo kérgyijász bárvalo. Dinyá lész bákrén, busznyán† the gurunyán, ezüstosz the szomnákáj, szogálovonén the szogáloviszén, pupostevén the számarén. ³⁶ I Sárá, morré rájészcro rromnyi, pé lákré phuribé kérgyász jékhé csász morré rájészké, the lészké dinyász vo szemindenosz szo hin lész.

³⁷ Morro ráj csugyá mán té coláhháráv káj té ná láv lészkre császké rromnyá máská lé kána-néngre csájá, máská szávéndé bésél. ³⁸ Té dzsáv ká lészkre dádészcro khér the ká lészkre nyámi, othár té láv lészkre császké rromnyá!« ³⁹ Mé ode phéngyom morré rájészké: »The dáke ná kámélá i rromnyi té ávél máncá?« ⁴⁰ The vo ode phén-

*24.22 O héberi ná kide phéndé káj gramosz, hanem sekelosz.

†24.35 Busznyi = kecske = capra

gyász mángé: »O DRÁGON DÉL, szávo mé phiráv ánglá lészte, trádélá pészkré angyalosz tuvá, délá tut báhht án tro drom, the lehe morré császké jékhá rromnyá káthá morré nyámi, ándrá morré dádészkró khér.⁴¹ The ná riszélá tut khájcs káthá kádo coláhháribó dáke dzsehe ká morré nyámi the von ná déná lá tuké. Akor opré ávélá bontimén o coláhháribó.«

⁴² Mé ágyész riszjom othé ká hhányik the ode phéngyom: »DÉLÁ, morré rájészkró lé Ábrahámoszkro DÉL! Dáke kámész té dész mán báhht pé kádo drom káj mé dzsáv,⁴³ dikh, mé bésáv kádé ká hhányik. The i cséj szávi ávélá té phérél pányin the szávészke phénóho káj té dél mán ébuká pányin gyán ákhoró,⁴⁴ the szávi phénéla mángé káj té piáv té mé, the phérélá pányin té morré pupostevéngé, kede cséj té ávéi i rromnyi szává o DRÁGON DÉL dinyász lá morré rájészkré császké.«

⁴⁵ Dzsi káj té gátungyom té mángáv mán án morro voyi, dikh, ávijá i Rebeká lé ákhorehe pé lákro pikho. The tél é gijász ká hhányik the phérgyász pányin. Mé ode phéngyom láké: »Dé mán té piáv, mángáv tut!«⁴⁶ Voj szigo tél é lijász o ákhoró pá pészkró pikho the ode phéngyász: »Pi, the dáv té tré pupostevén té pién.« Pijom the voj dinyász té morré pupostevén té pién.⁴⁷ Mé phucsjom látár: »Kászkré cséj hán?« The voj ode phéngyász: »Mé lé Betueloszkri cséj hom, szávo lé Náhhoroszkro the lá Milkákro csávo hino.« The csugyom láké i csen án lákro nákh the o karperece pé lákro vászt.⁴⁸ Pálá kode án bogéndé csugyom mán the tél é bányijom ánglá o DRÁGON DÉL the áldingyom lé DRÁGONÉ DÉLész, morré rájészkró, lé Ábrahámoszkro Délész, szávo dinyá mán o csácco drom té láv morré rájészkré phrálészkré csájá lészkré császké.⁴⁹ Ákáná, dáke kámén té szikávén ké lácsé the pátyiválé hán kárig morro ráj, phénén mángé! The dáke ná, té akor té phénén, káj té dzsánáv kárig té dzsáv!

⁵⁰ O Lábán the o Betuel ode phéndé lészke:

— Kátho DRÁGON DÉL ávéi kede butyi, amén násztyik té phénász tuké khájcs.⁵¹ Dikh, i Rebeká ánglá tuté hinyi, lé lá the dzsá, té ávéi tré rájészkré császkré rromnyi, szár phéngyász o DRÁGON DÉL.

⁵² Káná hájargyász léngri dumá lé Ábrahámoszkro szogálovosz, tél é bányijász dzsi ká phu ánglá o DRÁGON DÉL.⁵³ The ári lijász ezüstityiká the szom-

nákuné* butyá the rízész, the dinyász lén lá Rebekáké, the dinyá kucs butyá té lákré phrálész the lákrá dá.⁵⁴ Pálá kode hhálé the pilé, vo the o mánusá szávé lehe hászlé, the tél é diné pén. The toszárrá káná ustyilé, o szogálovosz ode phéngyász:

— Mikén mán té dzsáv pálé ká morro ráj!

⁵⁵ Lá Rebekákro phrál the lákri déj ode phéndé:

— I cséj té máj ácsél inké ébuká améncá, bá dés gyész, pálá kode sej té dzsál.

⁵⁶ De vo ode phéngyász léngé:

— Té ná nyikérén mán pálé, ké o DRÁGON DÉL dinyá mán báhht pé morro drom! Mikén mán té dzsáv ká morro ráj!

⁵⁷ Akor von pálé phéndé:

— Mik té ákhárasz amára csájá té phucsász látár!

⁵⁸ Ákhárdé lá Rebeká the phucslé látár:

— Kámész té dzsász kálé mánusehe?

The voj ode phéngyász:

— Kámáv.

⁵⁹ The miklé té dzsál i Rebeká, léngri phén, pészkrá szogáloviszáhá szávi bárargyá lá, the té lé Ábrahámoszkro szogálovosz, the té lészkré mánusén.⁶⁰ The áldindé lá Rebeká the ode phéndé láké:

— O, amári phén, té ávész lé mijéngri dej,

lé désé mijéngri,

the kolá szávé tutár ávéná té lén

péngré rusléngre fori!

⁶¹ I Rebeká the lákré szogáloviszész opré ustyilé the opré béslé po pupostevész the gilé pálá kodo mánus. Kide lijász o szogálovosz lá Rebeká the gijász pészke.

⁶² O Izsák ávijász káthá i hhányik Láhháj-Roj,^a ké ákáná bészász án thém Negevosz.⁶³ Télá retyi ári gijász té ávéi kokorro káj té gindinél pész kodé pé mál. The opré dikhjász the dikhjász ké ávéi várészo pupostevész.⁶⁴ Té i Rebeká opré dikhjász the dikhjász lé Izsákosz the tél é hhutyijász szigo pá puposteve.

⁶⁵ The ode phucsjász lé szogálovosztár:

— Kon hin kádo mánus szávo ávéi ánglá améndé pé mál?

O szogálovosz ode phéngyász:

— Morro ráj hino.

Akor voj lijász pészkró khoszno the pátyargyász pész.⁶⁶ O szogálovosz phéngyász lé Izsákoszke szemindenosz szo kérgyász.⁶⁷ O Izsák ándré ligingyá lá Rebeká án pészkrá dákré, lá Sárákré sátrá. Lijász lá Rebeká, voj lészkré rromnyi ávijász the vo kámnyá

*24.53 Szomnákuno - aranyityikon

^a1 Mózes 16:14

lá. Kide hász vigasztalimén o Izsák ké hhájszárgyász pészkrá dá.

Lé Ábrahámosz hin lesz té ávérá csává, de lé Izsákoszké mikél o bárvejibo

25 The o Ábrahám lijász pészké jékhá rromnyá, szávi kide bicsijász Keturá. ² Voj kérgyász lészké lé Zimránosz, lé Joksánosz, lé Médánosz, lé Midiánosz, lé Isbákosz the lé Suáhhosz. ³ O Joksán kérgyász lé Sébász the lé Dédánosz. Kátho Dédán ávilé kálá népi: o asuri, o letusi the o leummi. ⁴ Lé Midiánoszké csává hász o Éfá, o Éfer, o Hhánok, o Abida the o Eldá. Kálá sze lá Keturákré csává hászlé.

⁵ Szemindenosz szo hász lé Ábrahámosz, lé Izsákoszké dinyász lén. ⁶ Okolávrén csávén, szávé káthá ávér rromnyá kérgyilé, o Ábrahám dinyá lén aján-déki. The dzsi káj dzsidzsijász vo, trányá lén káthá pészko csávo, kátho Izsák, ká kodo thán káthár op-ré ávél o khám, ko thém Kedem.

Lé Ábrahámosz kro méribo

⁷ O Ábrahám but dzsidzsijász, jég sál the éftávárdés the páncs bors.

⁸ O Ábrahám ári dinyász pészko vogyi the mujász pálá jég sukár phuribo, phuro án borsá the cselo vi-ácátár. The othé riszjász máská pészkré mulé. ⁹ O Izsák the o Ismáel, lészkré csává, párrundé lesz án barlangosz Makpéla, szávo ánglo Mamre hino, pé lé Efronoszkri mál, szávo lé hhétitáné Cohhárész-kro csávo hászlo. ¹⁰ Kede hinyi i mál szávi cingyász lá o Ábrahám kátho hhétitenye. Othé hász párrundé o Ábrahám the lészkri rromnyi i Sárá. ¹¹ The pálá szoszté mujász o Ábrahám, o Dél áldingyász lészkré csász lé Izsákosz. Vo pásá i hhányik Láhháj-Roj bészjász.